

Tarih: 11.10.2008

Araştırma Raporu

Sayı : 2008/37/479

Konu : Türkiye Ulusal Programı, Avrupa Birliği`Nin Rusya-Gürcistan Savaşındaki Rolü Ve 7. Çerçeve Programı'nda Açılan 13 Yeni Çağrı

Hazırlayan: Ayşegül DEDE

TÜRKİYE ULUSAL PROGRAMI, AVRUPA BİRLİĞİ'NİN RUSYA-GÜRCİSTAN SAVAŞINDAKİ ROLÜ ve 7. ÇERÇEVE PROGRAMI'NDA AÇILAN 13 YENİ ÇAĞRI

AK Parti`ye kapatma istemi ile açılan davanın sonuçlanması ile birlikte Türkiye-AB ilişkilerindeki sessizliği, hükümetin taslak olarak hazırlamış olduğu Ulusal Program bozdu. Ulusal Program (UP) olarak bilinen “Avrupa Birliği Müktesebatının Kabulüne İlişkin Türkiye Ulusal Programı”, Avrupa Birliği tarafından yayımlanan “Katılım Ortaklığı Belgesi”nde (KOB) yer verilen kısa ve orta vadeli önceliklere ilişkin Türkiye`nin yaklaşımlarını içermektedir. Katılım Ortaklığı Belgesi Avrupa Birliği`nin aday ülkelerin üyelik hazırlıklarına yardımda kullanılacak politika araçlarından biridir. Adaylık sürecinin düzgün ve kısa sürede ilerlemesi için KOB`da aday ülkeden yerine getirilmesi istenen koşullar ve koşullara ilişkin süre yer almaktadır.

Her aday ülke Katılım Ortaklığı Belgesi`nde belirtilen önceliklerin yerine getirilmesi ve AB müktesebatına uyumun sağlanması için detaylı bir Ulusal Program hazırlamaktadır. Ulusal Program; AB tarafından belirlenen önceliklerin gerçekleştirilmesi ve alınması gereken önlemlere yönelik belirli bir takvim ile bu amaçlar için gerekli insan ve mali kaynakları içermektedir.

Katılım Ortaklığı Belgesinin ana temasını 1993 tarihli Kopenhag Kriterleri oluşturmaktadır. 22 Haziran 1993 tarihinde yapılan Kopenhag Zirvesi'nde Avrupa Konseyi, Avrupa Birliği'nin genişlemesinin merkezini Doğu Avrupa Ülkelerini kapsayacağını kabul ederek, adaylık için başvuruda bulunan ülkelerin tam üyeliğe kabul edilmeden önce karşılaması gereken kriterleri saptamıştır. Bu kriterler siyasi, ekonomik ve topluluk mevzuatının benimsenmesi olmak üzere üç grupta toplanmıştır.

- **Siyasi Kriter:** Demokrasi, hukukun üstünlüğü, insan hakları ve azınlıklara saygı gösterilmesini ve korunmasını garanti eden kurumların varlığı,
- **Ekonomik Kriter:** İşleyen bir pazar ekonomisinin varlığının yanı sıra Birlik içindeki piyasa güçleri ve rekabet baskısına karşı koyma kapasitesine sahip olunması,
- **Topluluk Mevzuatının Benimsenmesi:** Siyasi, ekonomik ve parasal birliğin amaçlarına uyma dahil olmak üzere üyelik yükümlülüklerini üstlenme kabiliyetine sahip olunmasıdır.

KOB her aday ülkenin özel koşullarına göre uyarlanmış Kopenhag kriterlerinin çok daha detaylı olarak açılmış şeklidir.

Türkiye için ilk Katılım Ortaklığı Konsey tarafından Mart 2001`de kabul edilmiştir. Komisyon`un genişlemeye ilişkin Ekim 2002 tarihli Strateji Belgesi`nde Komisyon`un Türkiye için gözden geçirilmiş bir Katılım Ortaklığı önereceği belirtilmiştir. Bunun üzerine Komisyon tarafından Mart 2003 yılında gözden geçirilmiş Katılım Ortaklığı önerilmiş ve Konsey tarafından aynı yılın Mayıs ayında kabul edilmiştir.

Avrupa Komisyonu her iki yılda bir aday ülkeden Avrupa Birliği ile aday ülkenin adaylık sürecinde Ulusal Programlar gelinen aşamalar ve oluşan ihtiyaçlar kapsamında belirli dönemlerde gözden geçirilerek yenilenmektedir. Bu nedenle KOB 2003 yılından sonra 2006 ve 2008 yılında revize edilmiştir.

Aday ülkenin kendilerine sunulan Katılım Ortaklığı Belgesine cevaben Avrupa Komisyonu`na bir ulusal program hazırlamaktadır. En son hükümet tarafından hazırlanan ulusal programda, Türkiye`nin AB üyeliğinin gereklerine yerine getirmek üzere üstleneceği mevzuat uyumunu ve yapısal değişim yükümlülüklerini ne şekilde ve ne kadar sürede karşılayacağını ortaya koymaktadır.

Ulusal program`da müktesebata uyum için yapılması gereken düzenlemeler, siyasi ve ekonomik kriterler, hukuki değişiklikler ve uyum çalışmalarının getireceği mali yükümlülükler başlıkları yer almaktadır.

Ulusal Program 6 konu başlığından oluşmaktadır. Bunlar:

1. Giriş (Programın Gerekçesi, Hedefi)
2. Siyasi Kriterler (Demokrasi, İnsan Hakları)
3. Ekonomik Kriterler (Ekonomik Gelişmeler)
4. Üyelik Yükümlülüklerini Üstlenebilme Kapasitesi
5. Müktesebatın Uygulanmasına Yönelik İdari Kapasite
6. Reformların Mali Açıdan Global Değerlendirilmesi

Türkiye-AB müzakere süresinde gelinen nokta itibariyle 2001 ve 2003`deki KOB`a karşılık gelecek şekilde Türkiye`nin iki tane Ulusal Programı bulunmaktadır. Hükümet 2006 KOB`u için Ulusal Program hazırlamamıştır. 2007 yılı içinde Ulusal Program hazırlamak yerine Avrupa Birliği Müktesebatına Uyum Programı`nı Nisan 2007`de yayımlamıştır.

AB`nin Türkiye`den beklentilerini yer alan 22 Şubat 2008`de yayımlanan KOB`ta belirtilen kriterler eşliğinde Üçüncü Ulusal Program`ın taslak metni oluşturulmuştur. Ulusal program taslak olarak 400 sayfadan ve 4 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde giriş, ikinci bölümde siyasi kriterler, üçüncü bölümde ekonomik kriterler, dördüncü bölümde ise üyelik hükümlülüklerinin üstlenilmesi yer almaktadır. Türkiye AB sürecinde önümüzdeki 4 yıl içinde neleri

yapmayı öngörüyorsa ulusal program yapılması gereken bu taahhütleri içermektedir.

Ulusal Programın bütçesi 21,8 milyar Euro olmakla birlikte 13,6 milyar Euro`luk kısmı Türkiye tarafından karşılanırken, bütçenin geri kalan kısmı AB fonları tarafından karşılanması planlanmaktadır. Ulusal programın hayat geçmesi için ise Bakanlar Kurulu`nun kararı olarak Resmi Gazete`de yayınlanması gerekmektedir.

Ulusal Programda 113 yasa değişikliği, 342 tüzük ve yönetmelik değişikliği, müktesebata uyum amaçlı 473 düzenleme yer almaktadır. Ulusal program üretimden tüketime, sağlıktan eğitime, tarımdan sanayiye, enerjiden çevreye, adaletten güvenliğe, günlük yaşamın her alanında köklü değişiklikler getirmektedir. Özellikle Üçüncü Ulusal Program`ın taslağında çevre konusuna da ağırlık verildiği gözlenmektedir.

Taslak metnin giriş kısmında Türkiye`nin hedeflerini gerçekleştirmesi için AB`nin önemli bir proje olduğu, AB`ye tam üyeliğin halkın da desteklediği ulusal bir hedef olduğu vurgusu yapılmaktadır. Taslak metinde, siyasi kriterlerde kamu yönetiminin işlevselliği üzerinde durularak işlevsel bir “Kamu Denetçiliği Kurumu” kurulmasından bahsedilmektedir. Programda “Siyasi Etik Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması” Hakkında Kanun Taslağı”na ilişkin çalışmaların süratle tamamlanacağı ifade edilmektedir. Taslak metinde “Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu”nda değişiklik yapılması ve “Mal Bildirimi`nde Bulunulması”na ilişkin hükümler de yer almaktadır.

Ulusal Program`ın Taslak Metninde Yer Alan Konu Başlıkları Şu Şekildedir:

❖ **TSK Harcamaları:**

Türk Silahlı Kuvvetleri`nin harcamalarına ilişkin olarak programda, Türk Silahlı Kuvvetleri`nin harcamalarının ve devlet mallarının denetimi mevcut uygulamada olduğu gibi Sayıştay tarafından yapılmaya devam edileceği ve kalan teknik düzenlemelerin tamamıyla yerine getirilmesi amacıyla yeni Sayıştay Kanunu`nda bir madde yer alacağı vurgulanmaktadır. Siyasi Kriterler açısından, Milli Güvenlik Kurulu`nun (MGK) danışma organı olma niteliği, anayasa ve ilgili yasa değişiklikleriyle yeniden tanımlandığı vurgulanarak, gerçekleştirilen bu reformların etkin şekilde uygulanmasının sağlanmasına devam edileceği belirtilmektedir.

❖ **İç Güvenlik:**

İç güvenlik kapsamında program, iç güvenlik yönetiminin koordinasyonunu ve sivil idarenin iç güvenlikle ilgili görev, yetki ve sorumluluklarını etkin olarak yerine

getirmesini güçleştiren mevzuat hükümlerinin ve uygulamalarının değiştirileceği belirtilmektedir.

❖ **Siyaset Etik Kanunu:**

Programda, TBMM ve Bakanlar Kurulu üyeleriyle ilgili olarak saydamlık, tarafsızlık, dürüstlük, hesap verebilirlik, kamu yararını gözetme gibi etik ilkelerin belirlenmesi için “Siyasi Etik Kanun Taslağı”nın süratle Meclis’e sevk edileceği vurgulanmaktadır.

❖ **Hakimler Savcılar Yüksek Kurulu’nda Değişiklik:**

Hakimler Savcılar Yüksek Kurulu’nun, objektiflik, tarafsızlık, şeffaflık ve hesap verebilirlik temelinde geniş tabanlı temsil esasına göre yeniden yapılandırılacağı ve davaların hızlı, basit ve en az giderle ve etkin bir biçimde görülmesini sağlamak amacıyla gerekli değişikliklerin yapılacağı ve nezarethanelerin uluslararası standartlara uygun hale getirilmesi çalışmalarına devam edileceği de Üçüncü Ulusal Program’ın hedefleri arasında yer almaktadır.

❖ **Kadınlara Pozitif Ayrımcılık:**

Kadın ve çocuk haklarının yer aldığı programda, kadınların toplumdaki statüsünün daha da güçlendirileceği, hâkim ve savcı, belediye, kolluk kuvvetleri ve ilgili diğer kurum ve kuruluşlara yönelik kadın hakları konusunda özel eğitimlerin verileceği belirtilmektedir. Bu konuda ayrıca, şiddet tehdidi altında olan kadınlar için belediyelerce sığınma evleri kurulması çalışmalarına da devam edileceği ifade edilmektedir.

❖ **İfade Özgürlüğü:**

İşkence ve kötü muamelenin önlenmesine önem verilmeye devam edileceğinin vurgulandığı programda, ifade ve basın özgürlüğü çerçevesinde, şiddet içermeyen eleştiri mahiyetindeki ifadelerin cezalandırılmamasına yönelik tedbirlerin alınacağı ifade edilerek, namus cinayetlerinin daha ağır şekilde cezalandırılmasını öngören yeni ‘Türk Ceza Kanunu’ hükümlerinin etkin olarak uygulanmasının sağlanacağı belirtilmektedir.

❖ **Din Özgürlüğü ve Hoşgörü:**

Din özgürlüğü ve hoşgörü kapsamında programda, din özgürlüğünü tam anlamıyla tesis etmek amacıyla, hoşgörü ortamının oluşması için gerekli görülen tedbirlerin alınacağına vurgu yapılarak, Özel Öğretim Kurumları Kanunu’nun kabul edilmiş olup, gayrimüslim cemaatlerin din adamı ihtiyacının karşılanması için Anayasa’nın temel ilkeleri ve laik milli eğitim anlayışı çerçevesinde uygun görülecek tedbirlerin alınacağı vurgulanmaktadır.

❖ **Ekonomi:**

Ekonomik kriterler açısından program mevcut sorunları ortadan kaldırmaya yönelik adımların atılacağını, bu bağlamda Türkiye-AB arasındaki gelişmişlik farkının azaltılması hedefine yönelik olarak istikrar odaklı makro ekonomik politikaların genel çerçevesinin korunmasının sağlanacağı, enflasyon hedeflemesi rejimine ve zelleřtirme programının uygulamasına devam edileceği ve kayıt dışı ekonomi ile mücadele için bir strateji kapsamında orta ve uzun vadeli tedbirlerin uygulanacağı vurgulanmaktadır.

AB`de Yaşanan Önemli Konu Başlıkları Şu Şekildedir:

RUSYA-GÜRCİSTAN SAVAŞI AB`Yİ İKİYE BÖLDÜ:

Gürcistan`ın Güney Osetya`ya müdahalesi ve arkasından Rusya`nın Gürcistan`a savaş açması Kafkasların bir anda karışmasına neden oldu. Rusya`nın hali hazırda savaşa hazırlıklı bulunması ve şartlar oluştuğunda devreye girmesi, Gürcistan`dan sonra ABD ve AB için büyük bir mesaj içeriyordu. Rusya`nın Gürcistan`a savaş açması esas olarak verdiği mesaj Gürcistan`a gözdağı vermekle birlikte, ABD ve AB`ye dünyada büyük bir güç olduğunu ve gerekli müdahaleyi yaptığı zaman bu müdahaleyi ABD ve AB`nin bile durduramayacağı yönündeydi.

Kosova`nın bağımsızlığının Batı tarafından tanınması, Gürcistan`ın NATO tarafından tanınır duruma gelmesi, füze savunma sistemine ilişkin kaydedilen ilerlemeler ve Gürcistan`ın giderek AB ile ilişkilerini geliştirerek AB yanlısı bir çizgide olması, Rusya`nın Gürcistan`a saldırmasındaki esas unsurlar olarak sayılabilir. Nitekim Gürcistan-AB ilişkilerinde devamlı bir problem unsuru olan Rusya`nın Gürcistan`a son saldırısında da Gürcistan-AB arasındaki ilişkiyi bozma amacı taşıdığı söylenebilir.

Gürcistan`ın AB ile ilişkileri 1992 yılında Sovyetler Birliği`nden bağımsızlığını kazandıktan hemen sonra başlamış, 2003 yılında “Gül Devrimi” sonrasında yoğunlaşmıştır. Resmi ilişkiler 1999 yılında yürürlüğe giren Ortaklık ve İşbirliği Anlaşması ile 2006 tarihli Avrupa Komşuluk Politikası Eylem Planı çerçevesinde yürütülmektedir. AB`nin bu bölgedeki görevi siyasi ve ekonomik reformların teşvik edilmesi yoluyla bölgedeki çatışmaları kontrol altına almaktır. Diğer yandan Gürcistan Avrupa için önemli bir noktadadır. Gürcistan Coğrafi yapısı, Bakü-Tiflis-Ceyhan boru Hattı ile Azerbaycan petrolünün Avrupa`ya taşınması ve Orta Asya`dan petrol ve doğalgaz transferi (NABUCCO Projesi) nedeniyle, Rusya`ya enerji bağımlılığını ortadan kaldıran bir ülke konumundadır.

AB adına Dönem Başkanı Fransa ve AB Ortak Savunma ve Dış Politika Yüksek Temsilcisi Javier Solana savaş başladığı andan itibaren her iki tarafa ateşkes çağrısında bulunmuştur. AB Dönem Başkanı Fransa`nın Dışişleri Bakanı Bernard Kouchner ve Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) dönem başkanı Finlandiya'nın Dışişleri Bakanı Alexander Stubb ile bölgeye giderek Gürcistan ve Rusya'da temaslarda bulunmuştur. AB`nin çeşitli kurumlarından da bölgede yaşanan gelişmelere ilişkin olarak çeşitli açıklamalar yapılmıştır.

AB dönem Başkanı Fransa, Gürcistan'ın ayrılıkçı Güney Osetya bölgesindeki çatışmaların Avrupa kapılarında şiddetin tırmandığı anlamına geldiğini ve bu çatışmaların Balkanları yerle bir eden çatışmaları hatırlattığını vurgulanmıştır. AB

Güney Kafkasya Özel Temsilciliği ise Gürcistan'daki gelişmelerden endişe duyduklarını dile getirerek, AB olarak Gürcistan ile Rusya arasındaki gerilimin azaltılmasına yardımcı olmaya çalıştıklarını belirtmiştir. Bu çerçevede AB diplomatik üslupla Rusya'nın Gürcistan'ın toprak bütünlüğüne saygı göstermesini istemekte ve askeri operasyonlarını sürdürmesinin Moskova-AB ilişkilerini etkileyebileceği uyarısında bulunmaktadır.

AB içinde savaşta taraf olma konusunda bir ikilem yaşamıştır. Bazı AB ülkeleri savaşta Rusya'nın tavrını eleştirmezken, özellikle Doğu Avrupa Ülkeleri Rusya'nın Gürcistan'a karşı yönelttiği emperyalist girişimin kabul edilemez olduğunu ve Rusya ile müzakere sürecinin askıya alınması gerektiğini açıklamıştır. Doğu Avrupa ülkeleri yaptıkları ortak açıklamada; Avrupa Birliği ve NATO'nun inisiyatif almak ve Avrupa'nın doğusunda emperyalist ve revizyonist politikaların yayılmasına karşı çıkmak zorunda olduğunu vurgulamıştır.

AB'den gelen bu temkinli açıklamalar ile birlikte, savaşta sert bir biçimde eleştiren AB yetkilileri de olmuştur. Avrupa Parlamentosu (AP) Güney Kafkasya Heyeti Başkan Yardımcısı Vytautas Landsbergis, Rusya'nın Gürcistan'a yaptığı saldırıyı sert bir dille kınayarak, Rusya'nın Gürcistan'ın toprak bütünlüğüne yönelik müdahalesinin kabul edilemez olduğunu ve Rusya'nın saldırısının bu ülkenin yayılcı politikasını gerçeğe dönüştürdüğü belirtmiştir. Ayrıca İskandinav, Baltık ve başını eski Doğu bloğu üyesi ülkelerin çektiği AB üyesi ülkeler, Birliğin Gürcistan'a yaptığı saldırıdan dolayı Rusya'ya çok sert bir mesaj vermesini istemişlerdir.

Fransa Rusya-Gürcistan arasındaki savaşta diplomatik olarak her iki tarafla görüşerek, her iki tarafa ateşkes çağrısında bulunmuştur. Avrupa Birliği'nin çabaları ile oluşturulan 6 maddelik ateşkes planı Gürcistan ve Rusya tarafından imzalanmıştır. Gelinek nokta itibariyle her iki tarafa ateşkes çağrısı yapan Fransa; Rusya'nın ateşkes uymadığı takdirde Moskova-AB ilişkilerinin zarar göreceğini belirtmekle birlikte, savaş sürecince temkinli olmuş, Rusya'yı birebir hedef alan açıklamalar yapmamıştır.

AB bu savaş ile birlikte ikiye bölünmüş durumdadır, Rusya'dan çekinenler özellikle Almanya ve Fransa savaş ile ilgili etkin bir yorum yapmazken, Doğu Avrupa Ülkeleri Rusya'nın suçlu olduğunu ve bu nedenle AB'den dışlanması gerektiği görüşünü dile getirilmiştir. AB'den Rusya'yı birebir hedef alan açıklamaların gelmemesinde AB'nin Rusya'ya enerji konusunda bir bağımlılığının olduğu gözden uzak tutulmamalıdır. Sonuç itibariyle Birlik içinde savaş ile ilgili ortak bir açıklamanın gelmemesi bir bölünmenin yaşandığına dair bir gösterge olarak sayılabilir.

Gürcistan açısından AB, Rusya'nın baskıcı tutumundan kurtulması için kurtarıcı bir özellik taşımaktadır. Fakat savaşın sonucu göstermiştir ki, ABD ve AB'nin desteği ile müdahaleye girişen Gürcistan'ın Batı desteğini alamaması, savaş sonrasında ABD ve AB ile ilişkilerin değişeceğine dair bir işaretin ilk habercisi olabilir. Nitekim bazı Avrupalı uzmanlara göre Gürcistan'ın Güney Osetya'ya müdahalesi ve Gürcistan'ın üzerindeki Rusya baskısı nedeniyle Gürcistan'ın ABD ve AB desteğini kaybetmesi olasılığının bulunduğu dile getirilmektedir.

Sonuç olarak meydana gelen savaşta AB içinde farklı sesler ortaya çıkmış, üye devletler kendi dış politika çıkarları doğrultusunda savaşta taraf olarak yer almışlardır. AB savaşta devamlı taraflara ateşkes çağrısında bulunarak, arabuluculuk görevini yapmakla birlikte savunma politikasından kaynaklanan sınırlı adımlar atabilmiştir. Bu durum AB'nin herhangi bir askeri yaptırım kapasitesine sahip olmamasının bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır.

AB Rusya-Gürcistan Arasında Yaşanan Gelişmeleri tartışmak için Olağanüstü Zirve yapma kararı almıştır. Olağanüstü AB Zirvesi 1 Eylül'de Rusya-Gürcistan savaşında Rusya'ya yaptırım alma kararını almak üzere toplanmıştır.

Rusya bölgede güçlü bir ülke olması ile birlikte, AB-Rusya arasında ikili bir ilişki ve işbirliği söz konusudur. Rusya Avrupa Birliği ülkeleri için önemli bir enerji ve gaz tedarikçisi ve AB'nin üçüncü büyük ticaret ortağıdır. Rusya ayrıca eskiyen yer altı sistemlerini değiştirme ve yenileme açısından ve pazar bakımından da AB'ye bağımlı durumundadır. Ayrıca olası kriz durumunda Rusya'nın enerji muslukları kesmesi AB'ye zarar vermekle birlikte, bu durum kendisi açısından da bir sıkıntı oluşturacaktır. Bu nedenle iki taraf içinde yaptırım kararı almak ve uygulamak uzun vadede bir çok sıkıntıyı da beraberinde getirecekti. Gürcistan ise tüm bu pazarlıklar içinde Güney Osetya'ya müdahalesinde beklediği gibi, yaptırımlar konusunda da AB'den Rusya'ya yönelik yaptırım kararı almasını bekliyordu. Fakat Avrupa Birliği'nin elinde Rusya'ya yönelik bir yaptırım aracı bulunmamaktadır

Zirvede ele alınan olası yaptırımlar şu şekildedir:

- AB ile Rusya arasında, 15-16 Eylül'de Brüksel'de yapılacak, geniş kapsamlı ortaklık anlaşmalarının masaya yatırılacağı yeni tur görüşmelerin iptal edilmesi veya ertelenmesi,
- Avrupa'ya seyahat etmek isteyen Rus Vatandaşlarına daha sıkı vize uygulaması,
- Rusya'nın, Dünya ticaret Örgütü'ne üyelik başvurusuna destek verilmemesi ve
- G-8'deki rolünün sorgulanması.

▪ 2014 olimpiyatlarının Rusya'nın Soçi kentinde düzenlenecek olmasından duyulan kuşkunun ifade edilmesidir.

Zirvede ayrıca bu yaptırımlarla birlikte, Gürcistan'a yardım meselesi de görüşüldü.

Gürcistan'a yardım için ele alınan başlıklar ise şu şekildedir:

- Gürcistan'a Avrupa Komisyonu ve üye ülkeler tarafından taahhüt edilen 15 milyon avroluk insani ve kalkındırma yardımının artırılması,
- Gürcistan'a yardım için uluslararası bir konferans düzenlenmesi,
- Avrupa'ya seyahat etmek isteyen Gürcistan Vatandaşlarına yönelik vize uygulamasının hafifletilmesi,
- AB ile Gürcistan arasındaki ilişkilerin derinleştirilmesi, taraflar arasında serbest ticaret paktı yapılması,
- Abhazya ile Güney Osetya yakınlarına, anlaşmalara uyulup uyulmadığının denetlenebilmesi için AB gözlemcileri konuşlandırmak.

Zirvenin sonlanması ile birlikte beklenen bir sonuç olan Rusya'ya yaptırım kararı çıkmadı. Sadece AB Rusya ile ilişkileri gözden geçirme kararı aldı. Gözden geçirme kararında AB, Rusya ile stratejik ortaklık anlaşması için yapılacak tüm müzakereleri erteledi.

AB bu zirveyi Rusya'ya bir yaptırım kararı alma veya almama noktasında değil, kendi birliği için gerçekleştirilmiş bir zirve olduğu söylenebilir. Son zamanlarda AB'den gelen farklı açıklamalar Birliğin genel görüntüsü ile ilgili soruları da beraberinde getirdi. Birliğin ortak bir karar almadan yoksun olduğu eleştirileri AB içinde geniş yakın buldu. Gerçekleştirilen zirve ile AB Rusya'ya yaptırım kararı almayarak, hem kendi içindeki AB ülkelerine, hem de dünyaya AB içinde tek bir kararın alındığının vurgusunu yaptı.

Zirveden AB'nin çıkaracağı tek ders olmalı o da, enerji konusunda Rusya dışındaki başka kaynakların bulunması konusundadır. AB'nin Rusya'nın kendisini ciddiye alması için enerji bağımlılığını yok ederek, Rusya karşısında güçlü olabileceği konulara ağırlık vererek, savunma politikasında değişiklik yapması gerekmektedir.

İrlanda Lizbon Anlaşması'nı Yeniden Oylanmasını Tartışmaya Açmaya Hazırlanıyor:

Lizbon Anlaşması'nı ret ederek AB'de bir krizin yaşanmasına neden olan İrlanda, Lizbon Anlaşması'nı yeniden oylanması için çalışmalara başladı. Bu çalışmalar ile ilgili açıklama İrlanda Avrupa İlişkileri Bakanı Dick Roche'den geldi.

İrlanda'da Lizbon Anlaşması için ikinci bir halk oylamasının eninde sonunda gerekli olduğunu belirten İrlanda Avrupa İlişkileri Bakanı Dick Roche, Avrupa Birliği'nin diğer 26 üye ülkesinde anlaşmanın kabulünün neredeyse tamamlandığını, bu nedenle İrlandalılar'ın birliğin geri kalan kısmından ayrı düşmemek adına referanduma gitmeleri gerektiğini söyledi. İrlandalı bakanın görüşleri ülkedeki siyaset adamları ve AB için oldukça kayda değer bulunurken, yeniden oylamanın bu krizin çözümü için bir yaptırım şeklinde algılanmaması gerektiğini vurguladı. Bu açıklamalar ile birlikte halk hala anlaşmaya karşı bir tavır sergilemekte ve ikinci bir referandum fikrine de sıcak bakmamaktadır.

TÜRKİYE-AB MALİ İŞBİRLİĞİ KAPSAMINDA 7. ÇERÇEVE PROGRAMI'NDA AÇILAN 13 YENİ ÇAĞRI

Ar-Ge'nin “Şampiyonlar Ligi” olarak nitelendirilen, dünyanın en büyük bütçeli sivil araştırma programı AB 7. Çerçeve Programı (7.ÇP) kapsamında, 13 yeni çağrı açılmıştır.

7.ÇP'nin en yüksek bütçeli İşbirliği Özel Programı kapsamındaki açılan çağrıların konu başlıkları şu şekildedir:

- **Gıda, Tarım, Balıkçılık ve Biyoteknoloji**
- **Sağlık**
- **Uzay**
- **Güvenlik**
- **Nanobilimler, Nanoteknolojiler, Malzemeler ve Yeni Üretim Teknolojileri**
- **Sosyo-Ekonomik ve Beşeri Bilimler**
- **Enerji**
- **Çevre**
- **Bilgi ve İletişim Teknolojileri**
- **Ulaştırma**

Bu alanlardaki 2009 yılı çağrıları **3 Eylül 2008**'de açılmıştır. Yaklaşık 817 milyon Avro'luk desteğin sağlanacağı bu programa sunulan çok ortaklı araştırma ve teknoloji geliştirme proje başvuruları ile Türk araştırma ve iş dünyası, Avrupalı paydaşlarıyla işbirliği yapma fırsatını yakalaması öngörülmektedir. **Her çağrının kapanış tarihi farklı olmakla birlikte, açılan çağrının kapsamına göre değişebilmektedir.**

7. ÇP'de Avrupa genelinde araştırma ve inovasyon yeteneklerinin geliştirilmesi ve en uygun kullanımı hedefleyen **Kapasiteler Özel Programı** kapsamında da yine aynı tarihte 4 yeni çağrı açılmıştır.

Bu kapsamda:

- **KOBİ'ler Yararına Araştırma**
- **Bilgi Bölgeleri**
- **Toplumda Bilim**
- **Uluslararası İşbirliği Etkinlikleri**

Bu çağrı alanlarında 150 milyon Avro'luk proje desteği verilecektir. Çağrılar ile ilgili bilgilere www.fp7.org.tr web sitesinden ulaşılabilir.

KAYNAKÇA:

1. www.abgs.gov.tr
2. www.ikv.org.tr
3. <http://www.tobb.org.tr/>
4. www.asam.org.tr
5. <http://www.sitemedya.com/ab-haber.html>
6. <http://www.kriterdergisi.com>
7. <http://www.usakgundem.com/index.php>